

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2009/10:49

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:49

Fredagen den 3 september

---

1 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 13 juli 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 7 september 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar nämndens sammanträde öppnat. I dag ska vi prata om Ekofinfrågor först och sedan utrikeshandel, det sistnämnda med statssekreterare Gunnar Wieslander efter samrådet med finansministern.

Jag vill säga informellt att Vänsterpartiet har drabbats av tågproblem. Det var meningen att Jacob Johnson skulle vara här.

Vi har inte någon lista över skriftliga samråd. Vi har en ute nu. Annars var det inte så länge sedan vi sågs.

I handelsfrågorna kommer statssekreterare Wieslander att stå till förfogande för frågor om ett informellt möte som faktiskt varit. Det står inte att det är en återrapport, men det kommer att finnas tillfälle för er som följer handelsfrågorna noga att ställa frågor.

Ekofinfrågorna först, och vi börjar med återrapport från mötet i rådet den 13 juli. En sådan är skriftligen utsänd.

Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru ordförande! När man planerade det extra mötet den 7 september var det nog utifrån en tanke att den europeiska oron eventuellt skulle kvarstå. Det skulle då kanske vara märkligt att Ekofinrådet och Eurogruppen inte träffades på så lång tid som det hade blivit, på uppemot två månader. Jag säger det därför att det här mötet har, som det känns, en förhållandevis tunn agenda, för att uttrycka sig lite diplomatiskt.

Så till återrapporten, fru ordförande, efter denna korta utveckling.

Det förra mötet var ett möte som i allt väsentligt egentligen handlade om mötet med Van Rompuy-gruppen. Själva Ekofinagendan blev, som det kom sig, väldigt snabbt avhanterad. Det var en diskussion om den finansiella övervakningen, som i huvudsak handlade om att briterne gjorde en del markeringar. Som ni vet har det – och det ska vi återkomma till – under kvällen träffats en finansiell överenskommelse. Det är fortsatt så att den stora osäkerheten rör briterne hållning.

Det belgiska ordförandeskapsprogrammet föranledde praktiskt taget inga inlägg alls, vid sidan av dem som kommissionen gör, och det utifrån att det är ett tydligt program som ger en bra arbetsinriktning i enlighet med vad majoriteten av rådet ser som sin rimliga hållning.

Vi hade en uppföljning av Europeiska rådet. Det var en lång rad olika diskussioner, men de återspeglade väldigt väl den diskussion som hade varit i Van Rompuy-rådet, så den blev relativt korthuggen.

Det viktiga att säga är att de mer intensiva diskussionerna på Ekofin-frukosten rörde transaktionsskatten, argument för och emot den. Jag höll den linje som svenska regeringen haft under ett antal år, att vi inte tror på en transaktionsskatt utan att vi mer gör bedömningen att en bankstabilitetsavgift är mer effektiv.

I fråga om task force får jag väl säga att det har varit ett mycket bra arbete. Det har varit ett stort antal möten, men man skulle kunna tillåta sig radanmärkningen att det kanske inte har skett med den effektivitet som man kanske skulle kunna önska. Syftet vid förra Ekofin-mötet var ju att vi efter Europeiska rådets tydliga inriktning skulle få mer konkreta förslag. Det fanns sådana utarbetade av kommissionen, men Van Rompuy valde att inte gå fram där utan fortsätta att ha mer allmänna diskussioner.

Det sker framsteg. Vi har tillsammans med ett antal andra länder – de nordiska men också Frankrike och Tyskland – argumenterat för att detta måste bli konkret och drivas på. Vi har drivit hållningen, och det ska jag återkomma till, att det behövs tydligare nationella ramverk och att det är viktigt med skuldnivåerna. Det är också viktigt att reglerna gäller alla EU:s 27 länder. Vi vill så långt möjligt undvika en situation där vi får ett tvåspårs-Europa, ett Europa för euroländerna och ett annat Europa för oss andra. Vi, Polen, Danmark och några till har argumenterat tydligt för att det är viktigt att se Europa som en helhetsunion. Det som var glädjande vid förra mötet var att framför allt Tyskland men även Frankrike tydligt markerade att även de föredrar en helhetsunion snarare än att man bygger starka ramverk bara för euroområdet.

Anf. 3 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag kanske borde ha uppmärksammat det tidigare, men Tjeckien fick undantag när det gäller bankavgifter. Det kanske finansministern kommer tillbaka till. De fick tydligen undantag, enligt våra kanslikommentarer.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Det står i våra kommentarer inför dagordningspunkt 5 i dag.

Anf. 5 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Det står: "Europeiska rådet enades vid sitt möte i juni om att införa stabilitetsavgifter i EU:s medlemsstater. Dock begärde, och fick, Tjeckien undantag." Jag undrar varför de fick undantag.

Jag har också en annan fråga. Vi är mycket för ordning och reda. Nu ser vi ytterligare en bank i Sverige som har överträtt limiter, och vi har sålt aktier i förtid när han haft inside information. Tycker finansministern att regelverket räcker i Sverige?

Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (m):

Tjeckien har under hela den här processen varit en lite avvikande röst. De har haft en, ska vi säga, renlärig eller möjligtvis fyrkantig hållning från både finansdepartement och centralbank. De har drivit tesen att de inte behöver några ytterligare system, att de egentligen inte har några risker kopplade till sitt finansiella system. Följaktligen har de hårdnackat drivit den linjen. De vill helt enkelt inte ha det här. De tycker att det är ett uttryck för ett överdrivet säkerhetstänkande eller en överdriven misstro mot de finansiella marknaderna att ha stabilitetsavgifter.

Vi delar inte den synen.

Jag är inte riktigt säker på var detta kommer att landa. Den grundutgångspunkt vi har är att försöka koordinera avgifterna så att de blir så lika som möjligt i hela Europa. I stabilitetshänseende spelar det mindre roll vad som händer i just Tjeckien. Det är en begränsad del. Den risk de kan befaras skapa i det här fallet är mycket relaterad till de tjeckiska offentliga finanserna. De skapar så att säga sitt eget problem.

Vi har haft tre fall där vi har haft bekymmer: Kaupthing, Carnegie och nu HQ. Nu förefaller det som att man under natten har löst situationen för HQ.

Nej, det är alldeles uppenbart att en viktig slutsats av detta är att vi behöver starka finansinspektioner. Vi ska så småningom återkomma med en utredning för att dra slutsatser om vad vi ska lära av vårt eget regelverk. Det är i ett antal led man kunde ha synpunkter på detta. Jag har försökt vara tydlig med att Finansinspektionen har att tillämpa regelverket. Finansinspektionens styrelse säger att man här har brutit mot fundamentala principer för regleringen av finansiella institutioner. Därmed har Finansinspektionen landat i slutsatsen att de egentligen inte hade något annat alternativ än att dra in tillståndet.

Jag förstår att ett indraget tillstånd för personal och kunder naturligtvis är mycket besvärligt. Det är ingenting man ska se lätt på. Att äga en finansiell institution betyder att man har rätt att ta del av de vinster som företaget skapar. Uppstår det allvarliga förluster får man naturligtvis ha en beredskap för att bära dem som ägare. Det går inte att se på det på något annat sätt.

Jag tycker att det här igen indikerar att vi behöver fortsätta att utarbeta ett ramverk som, om något, bör gå i en stramare riktning.

Anf. 7 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag tycker att det skulle vara bra. Det gick ganska långt med Carnegie, och det verkar ha hållit på ganska länge i HQ också. Det tycker jag vore bra, för människor har ett stort förtroende för banker i Sverige. Men nu är det tre som haft problem, och så ska två av dem gå ihop. Det kan man också fundera lite grann över.

Jag tar tacksamt emot svaret att vi kommer att se över det här så att man kanske kan ingripa fortare.

Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag förutsätter att Finansinspektionen gör en noggrann prövning. Vi känner inte till alla detaljer än, utan Finansinspektionen måste göra en noggrann prövning av samgåendet. Jag förutsätter jag de gör det på ett bra sätt.

Min föreställning är att det måste ha tillkommit en hel del information som gör att Finansinspektionen nu har bättre möjligheter att pröva ärendet än vad de hade i helgen och att det följaktligen finns ett antal faktorer som talar i den riktningen. Men nu är det Finansinspektionen som ska göra denna prövning, och det får jag naturligtvis stödja och respektera.

Anf. 9 CHRISTINA AXELSSON (s):

Det har runnit mycket vatten under broarna sedan vi träffades senast och diskuterade detta, men jag har för mig att det var på det här mötet man också diskuterade begreppet fattigdom och hur mäta den.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Det tror jag snarare var i Europeiska rådet i juni, om jag minns rätt.

Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (m):

Kanske gissar jag, men det var väl inför mötet i juni. Det är i alla fall min minnesbild.

Anf. 12 CHRISTINA AXELSSON (s):

Okej. Jag undrar bara om man kom fram till en lösning rörande relativ fattigdom, exakt fattigdom eller vad det slutgiltiga blev.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Nu gissar jag också, men jag har för mig att det var Europeiska rådet i juni som behandlade den frågan. Kan kansliet gå tillbaka till dokumentationen från det?

Anf. 14 Finansminister ANDERS BORG (m):

Mina tjänstemän har en minnesbild i samma riktning.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Då tror många av oss att det var Europeiska rådet i juni. Det är det närmaste Christina Axelsson kommer svaret på frågan i dag. Vi kan titta i dokumentationen därifrån.

Vi lägger återrapporten till handlingarna och går in på information och samråd inför möte i rådet den 7 september. Det finns en dagordning med A-punktlistan, som är ute på samråd.

Då det inte finns några frågor om A-punkter går vi till punkt 4, Europeisk termin. Den frågan behandlade vi i nämnden den 12 juli inför Ekofin den 13 juli, då det fanns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar men med avvikande mening från Vänsterpartiet.

Jag kan anmäla att det finns i de här frågorna ett finansutskottsutlåtande 2009/10:FiU40, där finansutskottet har behandlat förstärkt samordning av den ekonomiska politiken generellt. Det ber jag att få säga så att det syns i protokollet, och jag förutsätter att ledamöterna utgår från det eftersom det var en riksdagsbehandling i den större sakfrågan. I det utlåtandet finns det en reservation från Vänsterpartiet.

Anf. 16 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru ordförande! Jag skulle vilja resa frågan om jag ska använda den här frågan om europeisk termin för att också ge lite information om den Van Rompuy-task force som egentligen är huvudskälet till att vi nu träffas.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Det är väl bra med en generell inledning. Det är ett speciellt möte också.

Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (m):

Van Rompuy-"task forcen" är inte en del av rådsmötet, så i grunden ligger det utanför EU-nämnden, men det blir orimligt om jag inte ger er en bild av vad vi egentligen ska diskutera.

Det här är fjärde mötet med task force som nu börjar gå mot sitt slut. Van Rompuy har gjort ett väldigt viktigt arbete i det att han har låtit medlemsländerna framföra sina uppfattningar, och det har gradvis vuxit fram en större grad av samsyn kring vilka ytterligare steg som bör tas.

Konkreta resultat av detta ser vi i verkligheten så småningom. Vi kan kanske säga, givet att det ur ett svenskt perspektiv varit en långsam process, att man ändå nått en del framsteg.

När det gäller ett par saker börjar det växa fram en samsyn. En är vikten av de nationella ramverken. Detta har vi drivit sedan många år tillbaka, men vi fick också ett rätt tydligt besked från Ekofinrådet när vi var i Göteborg i höstas under det svenska ordförandeskapet. Den frågan lever och går vidare med. Det är den så kallade övervakningen av makrobalanser som i det här sammanhanget ofta får beteckningen score board. Man ska få bättre koll på en bredare uppsättning indikatorer för obalanser, och det gäller naturligtvis i allt väsentligt att hitta obalanser i termer av upplåning och skuldsättning.

Vi har ur svenskt perspektiv argumenterat för att det vi har, det vill säga en stram budgetprocess, fleråriga utgiftstak och regelbunden granskning, är väldigt bra. Samtidigt tycker jag att man här måste ha en svensk utgångspunkt också i hur vi ser på andra länder. Det är klart att nationella ramverk kan vara effektiva och strama på väldigt olika sätt, och det måste i grunden vara upp till varje land att finna sin avvägning.

Vår erfarenhet är att budgetprocess, utgiftstak och granskning är några viktiga komponenter. Men det centrala här är inte att vi hittar en exakt likhet i hur man arbetar i frågan utan snarare att alla, på de sätt som stämmer med deras parlamentariska och politiska traditioner, tar sig framåt.

En annan viktig del är frågan om sanktioner. Där återstår en hel del arbete, och det har kanske ännu inte riktigt vuxit fram en samsyn på det området. Vi får se om det nu tas ytterligare steg framåt här.

Vi har också haft diskussionen om skuldkriterier, och där är det tydligt att vi är på väg att nå en samsyn kring att skuld bör vägas in så att man även kan hamna i en excessive deficit procedure om man har under 3 procents underskott men över 60 procents skuld, att det därmed ska få en tyngre roll för skuldkriteriet.

Det som blir det mest konkreta den här gången är den uppförandekod som vi har fått och det är det vi nu ska diskutera när det gäller den euro-

peiska terminen. Det vi har för avsikt att säga gällande Van Rompuy-gruppen är att vi anser att det nu precis som på förra mötet är viktigt att vi kommer till konkreta resultat. Det är bra med de breda diskussionerna, men möjligtvis måste vi väl så småningom också få se faktiska förslag som vi kan börja förhandla om. Vi måste veta vad man menar med sanktioner i en mycket mer operativ mening, och mycket av olikheter i uppfattningar bygger, precis som i alla andra sammanhang, på att man faktiskt är inne i detaljerna. Att samla finansministrarna gång på gång för att ha breda diskussioner är kanske ett sätt att förankra detta, men vi måste snart in i detaljerna.

Det är bra att arbetet finns, men jag tror att en huvudsats också är att när det har slutförts bör det här arbetet återföras till Ekonfinrådet och till mer normala, gängse arbetsformer än de Van Rompuyiska diskussionsrundorna.

Vi har inga svårigheter med uppförandekoden. Vi tycker att vi nu har hamnat i en sits där vi har haft starkt stöd från ett stort antal andra länder som respekterar de grundläggande parlamentariska utgångspunkterna, att sådana saker som budgetar måste få diskuteras och förhållas till i parlamentet innan de granskas och utvärderas av europeiska institutioner.

Nu hamnar vi i en sits där det handlar om att man under våren ska lämna det som vi i princip uppfattar att vi har att lämna från vårpropositionen och att detta sedan ska värderas. Sedan får regeringar och riksdagar förhålla sig till i vilken utsträckning man vill ta hänsyn till dessa råd och synpunkter från den europeiska nivån.

Vi tycker att koden till uppförande följaktligen är rimlig, och vi har för avsikt att stödja detta.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Uppförandekoden finns här och på nämnden. Den är dock inte utsänd, men för er som vill bläddra i den går det utmärkt att göra det här.

Vad gäller fattigdomsmålet kom Karin Johansson rusande med ett protokollsutdrag från EU-nämnden den 4 juni inför Ekofin. Då var frågan omnämnd.

Finansministern sade: "När det gäller fattigdomen hade man tidigare en tanke om att man skulle använda det relativa fattigdomsmåttet. Det är inte oproblemiskt för ett land som Sverige, därför att det är fråga om dem som har 60 procent av genomsnittsinkomsten." Jag slutar citera där men skulle kunna fortsätta länge.

Jag hänvisar till de stenografiska uppteckningarna från den 4 juni, och sedan var det också Europeiska rådet med statsministern före, under och efter där frågan hanterades i punkten om 2020-strategin. Då vet alla var de kan titta efter det.

Jag lämnar ordet fritt.

Anf. 20 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Tack, finansministern, för föredragningen! Första frågan handlar om det som nämndes om Van Rompuy, och det var om sanktioner. Vilka sanktioner pratas det om, om det nu pratas om det? Du nämnde någonting om att detaljerna inte var uppe på bordet, men någonting måste det ju ändå ha pratats om i korridorerna. Och vilka idéer har Sverige på lämpliga sanktioner?

Den andra frågan handlar om uppförandekoden. Jag uppfattade att finansministern sade att det skulle lämnas in på våren till EU, före vårpropositionen. Det betyder att man skulle lämna in någonting som inte är behandlat av riksdagen. Uppfattade jag det rätt?

2009/10:49
3 september

Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (m):

Riksdagens roll glömmar vi inte. Den är central och alltid i vårt sinne.

Vad vi har påpekat och vad ett antal andra har påpekat är att man måste förskjuta tidpunkten för inlämning så att vi hinner ta fram våra egna dokument. Det har man gjort så att det nu är slutet av april som gäller, och då har vårpropositionen förelagts riksdagen och vi har haft en debatt om den.

Därtill ska vi komma ihåg – så att vi inte blandar ihop saker och ting – att i vårpropositionen ska vi normalt sett ha prognoser och breda riktlinjer, inte konkreta beslut. I undantagsfall har vi det när det är tilläggsbudgetar och sådant. Men den grundläggande budgetprocessen som vi har en gång om året ligger ju på hösten. Det har gjort att vi tycker att detta kan vara en rimlig inriktning.

Det är egentligen inte mycket mer dramatiskt än det vi i dag har när det gäller att man granskar konvergensprogrammen. De innehåller ju en liknande typ av information.

För svensk del har konvergensprogrammen inte sedan mitten av 90-talet egentligen spelat någon avgörande politisk roll, för vi har aldrig varit i närheten av sådana här excessive deficit procedures i meningen att vi har varit på väg att hamna i sitsen att vi skulle få skarpa rekommendationer på oss. Sköter vi oss själva sköter vi oss själva. Håller vi oss inom de ramar och mål vi i dag har är riskerna för att Sverige ska bli maltraterat relativt låga.

När det sedan gäller sanktionerna har vi flera gånger diskuterat detta i EU-nämnden. Jag har nog känslan av att vi i Sverige har haft en rätt bra diskussion kring det. Jag uppfattar att vi inte har haft några väldigt stora oenigheter i riksdagen. Det finns ett antal sanktioner man kan pröva. Man kan tänka sig att man går in tidigare med sanktioner inom ramen för de regelverk vi i dag har i stabilitets- och tillväxtpakten. Man kan tänka sig att man gradvis trappar upp dem. Det vore kanske mer logiskt därför att det är mer sannolikt att en tidig, mild sanktion tillämpas än en drakonisk, sen sanktion.

Man kan argumentera för att det ska ges begränsad tillgång till olika delar av EU-medlen. Man ska dock vara medveten om att vi har väldigt olika synsätt när det gäller detta mellan de europeiska länderna. För de öst- och centraleuropeiska länderna är dessa resurser av inte helt avgörande men av väldigt stor betydelse för deras interna budgetarbete. Jag tycker att en klok svensk synpunkt måste vara att vi alltid ska vårda att alla länder behandlas någorlunda lika i en sådan här union så att man också tar hänsyn till öst- och centraleuropeiska länders hållning.

Jag får av min kollega här en tydlig liten punkt som är jätteviktig. Det handlar om att vi anser att detta också bör gälla i 27-kretsen. Även sanktionerna bör i möjligaste mån gälla för hela unionen. Där är britterna den avvikande rösten, ska vi komma ihåg. I rätt många frågor – så har det länge varit – tenderar de, och nu även i denna, att argumentera för att man bara borde ha regler för euroområdet. Det är varken vår eller Dan-

marks, eller för den delen Polens och de öst- och centraleuropeiska ländernas, hållning. Så mycket som möjligt bör alltså vara enhetligt även på sanktionssidan.

Anf. 22 MONICA GREEN (s):

Först och främst när det gäller riksdagens roll är det oerhört viktigt att man håller fast vid att det är riksdagen som beslutar om propositionen. Visst, vi har en öppenhet, och om det är fler som vill läsa regeringens förslag är det okej, men det är viktigt att vi hela tiden påpekar vikten av att de direktvalda, folkvalda i riksdagen faktiskt är de som beslutar om sin egen nations budget. Det är viktigt att vi framhåller det i alla sammanhang.

När det gäller sanktionerna har vi flera gånger talat om i vilket skede de ska sättas in och om de länder som nu har det oerhört svårt och som genomgår genomgripande nedskärningar just nu ska betala straffavgifter. Det gör det ännu värre för deras folk, så det gäller att pålagorna sätts in i ett preventivt syfte.

När det gäller ramverket och att vi ska hålla utgiftstaken har vi en tradition i Sverige sedan vår egen uppkomna kris på 90-talet. Vi har ordning och reda i vår egen ekonomi, och att vi nu ser till att hela EU har det är alldeles utmärkt, alltså om man nu kan se till att det blir både utgiftstak, övervakning, öppenhet och regelbundna diskussioner sinsemellan. Det är vi bara positiva till.

Anf. 23 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag instämmer i många av de synpunkter som Monica Green hade här. Jag tror inte att jag har mycket att tillägga.

Svårigheten med sanktionerna har varit att vi en gång hade Tyskland och Frankrike som gick som första test case, och man valde att fria dem. Trovärdigheten för ramverket underminerades då, och därför måste man hitta någon större grad av automatik i de här systemen för att de ska vara trovärdiga. Sedan är tanken alltid att de ska vara preventiva och i den meningen egentligen inte användas i någon större utsträckning. Jag har alltså inte någon avvikande syn från vad Monica Green har.

Anf. 24 CHRISTINA AXELSSON (s):

Beträffande indikationerna undrar jag bara vilken påverkan detta kommer att ha på löneläget och annat i olika länder. Kan det påverka åt andra hållet också, alltså att man kan få en rekommendation att förändra löneläget i ett land?

Anf. 25 Finansminister ANDERS BORG (m):

Löneläget ska egentligen aldrig ha någon koppling till obalanser i ett land så länge det är kopplat till en motsvarande produktivitet utveckling. Det lärde vi oss under 70- och 80-talet, nämligen att om vi får en avvikelse så att vi börjar bevilja oss löner som inte återspeglar produktiviteten får vi inflation, och då uppstår obalanserna. Så länge man har en välfungerande lönebildning på ungefär det sätt som vi har haft i Sverige under de sista 10–15 åren ska löner och produktivitet vara balanserade på

ett sådant sätt att man håller konkurrenskraften och följaktligen inte får obalanser.

Men det är klart att en central del i obalansbedömningen är huruvida man har handelsunderskott och huruvida man har bytesbalansunderskott, för det är det yttersta måttet på hur skuldsatt ett land blir. Hur mycket kapital måste man dra till sig för att betala för de varor och tjänster man konsumerar?

Den grundläggande orsaken till att man får underskott i bytesbalansen är just att man inte förmår att hålla en balans mellan produktivitet och löner. Produktivitet och löner måste alltså diskuteras, men man kan inte bryta ut lönerna från produktiviteten och bytesbalansen. Det finns länder som Sverige och Tyskland som har bytesbalansöverskott, relativt god produktivitet och i alla fall någorlunda god löneutveckling – vi skulle alla önska att den var bättre. Sedan finns det länder som Spanien, Grekland och Portugal som låter lönerna dra iväg utan att man har motsvarande produktivitet, och då får man betydande bytesbalansunderskott. Fortgår det under en längre tid får man förr eller senare den typen av samhällsekonomiska kollapser som vi har sett i ett antal länder.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Därmed är talarlistan tom vad gäller punkt 4. Det är för vår del en diskussionspunkt.

Jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens upplägg i fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Sedan noterar jag så sakligt och opartiskt jag bara kan att Vänsterpartiet inte är närvarande i dag.

Vi går till punkt 5, Bankavgift. I den frågan informerades EU-nämnden den 4 juni. Sedan hade vi frågan inom ramen för diskussion om finansmarknadsfrågor den 12 maj; inte själva ärendet kanske, men frågan var med. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt utan avvikande mening. I den här frågan föreligger också ett non-paper som har sänts ut till nämndens ledamöter.

Anf. 27 Finansminister ANDERS BORG (m):

Vi ska diskutera frågan om bankavgifter. Den här frågan har, i europeiska termer, rört sig framåt med närmast raketfart. Det tycks växa fram en tydlig syn att vi bör lägga någon typ av avgifter på banker och att de bör ligga på deras kapital. Den modell vi har valt i Sverige tycks vara den som vinner allt tydligare stöd. Det underlättar att amerikanerna har valt en modell som påminner om detta.

Det finns ett antal svåra frågor, och ofta blir det besvärligt när det blir konkret. Den grundläggande hållningen bör alltid vara att man har en hemlandsprincip, och att home country för en bank har huvudansvaret för att upprätthålla stabiliteten. Britterna menar att de har ett stort finansiellt centrum och tycker att det skapar risker för den brittiska ekonomin att massor av banker som tar stora finansiella risker är verksamma i London. Det är kanske inget problem så länge det finns ett land som Tyskland i bakgrunden som kan städa upp om det blir bekymmer. Men vi har haft andra fall. Vi har till exempel precis genomlevt processen med Island där man blev sittande med ett banksystem som växte bortom varje proportion till hemlandets ekonomi.

2009/10:49

3 september

Sverige delar inte Storbritanniens hållning här. Vi tycker att man bör upprätthålla hemlandsprincipen. Dock måste man ha viss förståelse för att detta är en rätt betydande komplikation för brittena. Det kommer länder som låter sina banksystem växa ut i det brittiska finansiella systemet, och i bästa fall förmår länderna att hantera detta. Luxemburg är en ekonomi som är mycket mer stabil än den isländska, men dess banksystem är mycket omfattande i förhållande till landets storlek. Jag kan alltså förstå brittenas hållning.

Det förs en rätt intensiv diskussion mellan brittena och tyskarna. Tyskarna tycker givetvis att tyska banker ska hanteras av tyskar, och det kan man tycka är en rimlig hållning för dem. Vi får se vad diskussionen leder till.

Kommissionen har landat i slutsatsen att man vill förbjuda medlemsstaterna att använda fonden för att rekapitalisera en bank som har fått problem. Det är vi djupt kritiska till. Vår hållning är att den effektivaste hanteringen av en bankkris är just rekapitalisering – av flera olika skäl. Ett är att det är kapitalet som avgör bankens funktionssätt. Kärnan i om en bank fungerar eller inte är om den har tillräckligt med eget kapital.

Alternativet att ta över dåliga tillgångar är alltid mycket mer kostsamt eftersom kärnkapitalet i en bank är mycket mindre än de tillgångar och skulder som ryms i dess balansräkning. Därför har vi i Sverige efter vår 90-talskris och under denna kris varit tydliga med att vi anser att rekapitaliseringen är nyckeln.

Ett annat skäl är att rekapitalisering om det görs på rätt sätt innebär att staten hela tiden får tillbaka sina pengar. Det är avgörande för att ha en legitimitet att hantera stora finansiella institutioner som har bekymmer. Det är både effektivare och mer legitimt att man kan rekapitalisera.

Rekapitalisering kan ske på många olika sätt. Ett av skälen till att jag tror att kommissionen är skeptisk är att vi har haft ett antal rekapitaliseringar som har varit måttligt framgångsrika, det vill säga där staten har överlämnat betydande mängder kapital utan att ta över ägandet i banken eller åtminstone ta över kontrollen i banken. Därmed har man hamnat i en situation där staten har en rätt ineffektiv situation. Man har rekapitaliserat banken, men man har varken kontroll över banken eller möjlighet att få tillbaka sina pengar på ett effektivt sätt.

Vi kommer att argumentera för att den svenska modellen i detta avseende är mer effektiv och att det vore olämpligt och olyckligt att landa i slutsatsen att man inte får använda fonden för att rekapitalisera. Det ska dock ske i termer av, som vi anser, kärnkapital, det vill säga att man tar över ägandet av den finansiella institution som har bekymmer.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Eftersom det inte finns några frågor och synpunkter på det finner jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga. Jag noterar även här att Vänsterpartiet inte är närvarande.

Vi går vidare till punkt 6, Beskattning av finansiella transaktioner. Den frågan diskuterade vi den 12 juli inför Ekofin. Men för vår del i nämnden var det information. Vi talade lite om detta när vi fick information om det belgiska ordförandeskapets program. Sakbehandlingen börjar nu. Särskilt skarpt underlag har vi inte utan ett så kallat non-paper även i detta fall. Det är utsänt till nämndens ledamöter.

Frågan om man kan och bör införa en transaktionskatt på finansiella transaktioner som ska dämpa transaktionerna, minska volatiliteten och därtill ge en möjlighet att finansiera offentliga utgifter eller andra åtgärder har diskuterats i snart 30 år i de finansiella, politiska diskussionerna.

Argumentet för detta är samma som för bankavgiften. Den finansiella sektorn ställer till externaliteter i termer av att kortsiktiga spekulationer leder till bubblor som smäller, och det landar ofta i statens kassakistor som stora negativa underskott.

Den svenska regeringens hållning är såväl nu som tidigare – detta har diskuterats rätt mycket under de senaste åren; vi hade ett belgiskt-franskt initiativ för sju åtta år sedan då det blev en diskussion om detta – att vi inte tror på detta av flera olika skäl. Ett är att en sådan här skatt måste förutsätta att alla finansiella centrum involveras. Annars får man risken att transaktionerna flyttar. I vår närhet har vi Schweiz som inte är en del av Europeiska unionen och som mycket väl skulle kunna fungera som ett effektivt substitut för europeiska banker. Därtill är den här typen av verksamhet enkel att flytta från London till New York. Förmodligen kan man göra det på några timmar om man finner det nödvändigt. Detta har gjort att vi har valt att inte stödja denna hållning.

Vår egen erfarenhet är att vi införde en sådan här skatt för ett antal år sedan. Vi hade räknat med att den skulle ge 1 ½ miljard i intäkter, men det landade på 80 miljoner på grund av att transaktionerna i huvudsak flyttade till London.

Frågan har stötts och blötts noggrant. IMF fick i uppdrag för 10–15 år sedan att göra en noggrann genomarbetning. Man gjorde då bedömningen att det inte skulle fungera väl. Det var Stefan Ingves som ledde det arbetet på fonden.

Nu har man igen gått igenom frågan från fondens sida och landat i slutsatsen som man landade i förra gången, nämligen att detta inte kan fungera. Den här gången har man valt att värdera det i förhållande till en stabilitetsavgift och funnit att stabilitetsavgiften är bättre och mer effektiv eftersom den går till kärnan av problemet.

Det man behöver göra som regering är att rekapitalisera bankers eget kapital. Då är det rimligt att skatten läggs på skulder och eget kapital som ju är nyckeln till frågeställningen.

Det är bra att vi får en till sådan här diskussion. Det är såvitt jag kan bedöma utsiktslöst att vi får en europeisk enighet i denna fråga. Det är ännu mer utsiktslöst att vi skulle få en samsyn i ett globalt perspektiv. Vi hade en diskussion på G20 i London där kineserna tydligt deklarerade att de tycker att banker är bra och viktiga institutioner och att man varken borde ha stabilitetsavgifter eller andra avgifter på dem. I deras föreställningsvärld är bankerna en viktig del av en social funktion som skulle fungera väl och inte kunna leda till några negativa effekter. Vi får se om de vidhåller den uppfattningen om 10–20 år. Amerikanerna, kanadensarna och australiensarna är skeptiska av andra skäl.

Det är bra att vi får en sådan här diskussion, men det är relativt utsiktslöst att tro att det går framåt.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag vill be finansministern att om möjligt precisera begreppet ”relativt utsiktslöst”. Av den kommenterade dagordningen framgår att det är ett fåtal medlemsstater som är för detta, och så låter det även på finansministerns föredragning. Hur få och vilka länder gäller det? Det mycket ambitiösa underlaget drar upp två olika modeller och pekar snarare på hur en sådan här skatt ska införas än om.

Jag känner mig trygg med att vi i detta rum är överens om att omfrågan inte är löst. Men vilka är dessa fåtal länder, hur många är de och hur stor är risken att det finns en majoritet för att driva detta framåt?

Anf. 31 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det är komplicerat att svara på den frågan. Det finns ett antal länder, till exempel Tyskland och Frankrike, som anger att de gärna vill ha en sådan här diskussion och som ibland antyder att de skulle vilja ha en europeisk transaktionsskatt även om den inte kan gå framåt i ett bredare forum som till exempel G20.

Om jag får tillåta mig en spekulering har jag svårt att tro att man egentligen ens från dessa länder kommer att vidmakthålla den hållningen om det kommer till en konkret beslutssituation. Jag tror att de anser att det är bra att vi får denna diskussion, inte minst för att det också sätter en del politisk press på den finansiella sektorn, men att man nog ändå i grunden har insikten om att med mindre än att detta görs globalt är det högst osannolikt att det kommer att fungera.

Anf. 32 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Fru ordförande! Jag har ingen annan uppfattning än regeringen, men jag undrar ändå vilket det grundläggande motivet är till att man lyfter upp detta inom EU nu. Är det för att lugna en överstressad marknad? Hinner man inte med att kontrollera säkerheter i detta tempo?

Anf. 33 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det är svårt för mig att spekulera om det. Det sakliga underlaget har funnits på bordet under lång tid, och nu har fonden gjort en förnyad genomgång av frågan. Slutresultatet tycks bli detsamma varje gång, nämligen att detta är besvärligt och förmodligen ineffektivt.

Vi fick tillbaka frågan för att tyskar och fransmän valde att föra upp den på dagordningen tidigt i år. Jag kan inte för mig själv riktigt klargöra vad som är motivet till detta. Det kan vara en kombination av att man har denna uppfattning och att man vill göra en politisk markering mot den finansiella sektorn.

Anf. 34 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag tycker inte att man behöver säga förslaget helt och hållet längs med fotknölarna eftersom det återkommande förs upp till diskussion. Vi i Miljöpartiet är mer positivt inställda till att vi ska fortsätta diskutera frågan om skatt på finansiella transaktioner – just utifrån ett stabiliseringsmål.

När det gäller skatt på finansiella aktiviteter, bonus och övervinster står det att regeringen ställer sig tveksam. Här ser jag en tydligare öpp-

Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag har respekt för att Ulf Holm har en annan uppfattning om transaktionskostnaderna. Ur mitt perspektiv är dock inte stabiliseringsargumentet ett särskilt övertygande argument. Det hänger ihop med att det vi får problem med vid stabilisering är ofta att bankernas balansräkning sväller. Andra tillgångspriser, kommersiella fastigheter, IT-aktier eller vad det nu är ger sig i väg. Då ökar bankernas utlåning, och då sväller deras balansräkning. När sedan en av tillgångarna smäller imploderar alltihop, och då måste man återställa bankens förmåga att fungera med kreditgivning. Då måste kapitalet återställas. Det är därför en skatt på balansräkningen minus eget kapital och en fond för att rekapitalisera på många sätt är den logiska lösningen på problemet.

Låt mig påpeka att en del av det problem vi upplevt med CDS:arna, credit default swappar som det heter på fikonspråk, är att de inte har kunnat prissättas korrekt på öppna och transparenta marknader. Den diskussionen hade vi senast i våras i samband med Grekland där det ansågs att det kunde finnas manipulationer i marknaden av just dessa credit default swappar.

Det är tunna marknader där man inte prissätter dem på en fungerande börs. Det gör att man får en lägre omsättning, vilket gör att det är lättare att driva priset i någon riktning eller att en ökad oro snabbt får genomslag med extrema rörelser på marknader. Dessutom är en del av de problem som vi har haft med finansiella institutioner nu att om man inte har börs-handel av dessa finansiella papper har man svårt att värdera dem.

Delvis har det en koppling till det vi talade om med HQ. Där har det funnits en derivathandel som man har haft sina egna utgångspunkter för värdering av, vilket givetvis är otillfredsställande. Så har det varit med mycket av dessa credit default swappar på banker, på länder och sådant.

Att lägga en skatt på transaktioner som gör att man får mindre transaktioner har också stabilitetsrisker. Det gör det svårare att värdera bankernas balansräkning, och det kan leda till att man i stället får mer överdrivna kursrörelser i samband med att det uppkommer osäkerhet. Det har gjort att vi tycker att den kloka slutsatsen är just stabilitetsavgiften.

Kan man, som Ulf Holm antyder, hitta bättre vägar när det till exempel gäller bonusarna är det väl en sak som man kan pröva. Jag kan dock säga att både vi, fransmän och briter har med ungefär samma, gemensamma utgångspunkter – det var den tidigare brittiska regeringen som lade en skatt på detta – tittat på det. Problemet är: Det går att dra en engångsskatt som är bakåtblickande och som man inte kan manipulera, men att ha en kontinuerlig beskattning skulle med stor sannolikhet leda till att detta manipuleras eller flyttas till andra typer av förmåner och ersättningsar.

Vi landade i alla tre finansdepartementen på samma slutsats, att det är svårt att hitta ett bra och fungerande regelverk för det. Kan man göra det, och på något sätt förhindra att girighetskulturen driver fram dessa spekulativa rörelser, får man naturligtvis titta på det. Hittills har det varit rätt svårt, om jag ska vara väldigt rak och ärlig – och det ska man ju vara.

Anf. 36 MONICA GREEN (s):

Först och främst vill jag säga att vi delar uppfattningen att det inte går att genomföra sådana här finansiella transaktioner. Men det är inte så mycket av det skäl som Anders Borg nu pläderar för, för han pläderar ju emot hela tanken. Vi är emot just för att vi inte tror att det går att gå före i någon del av världen, utan vi måste göra det gemensamt och i stort sett samtidigt i hela världen om man ska kunna genomföra det.

Annars tycker vi att själva tanken är bra, att det ska finnas skatt på transaktioner. Vi kan mycket väl tänka oss det. Det är dessutom spännande och intressant att den så kallade Tobinskatten hela tiden återuppträder. Trots att den har avfärdats i 30 års tid uppkommer det, av olika skäl, diskussioner igen. Det är ganska bra att det gör det, så att den finansiella marknaden vet att vi har de här övervägandena, att den gången vi blir överens i hela världen ska vi kunna genomföra det. Jag tycker att det är bra att vi diskuterar det.

Men det går inte, som sagt var, att EU går före för då flyttar transaktionerna någon annanstans. Det är mer av det skälet som vi är emot.

Om jag får kosta på mig lite informell kuriositet är jag inte förvånad över det finansministern säger om kinesernas vurmande för bankerna, efter att jag har läst *Kinesen* av Henning Mankell.

Anf. 37 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag har tyvärr inte läst den boken av Henning Mankell. Det jag försökte återge var bara vad de sade.

Jag har ingen invändning mot det Monica Green säger. Det grundläggande skälet är att det är osannolikt att man får enighet. Man kan göra alla de andra värderingarna också, men grundskälet till att det inte fungerar är att vi inte kommer att få en global enighet i frågan.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att vi är överens i sak, det vill säga att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta diskussioner i denna fråga. Jag noterar för ordningens skull att Vänsterpartiet inte heller nu är närvarande.

Då är det Övriga frågor kvar. Jag har inga sådana anmällda, men det har finansministern.

Anf. 39 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag vill bara återkoppla att vi fick den här uppgörelsen i Europaparlamentet under kvällen. I princip är det väldigt tillfredsställande för svensk del. Vi jobbade mycket hårt under vårt ordförandeskap för att få en bättre tillsynsstruktur för Europa. Det är ju så, som vi många gånger sagt, att när banker och finansiella institutioner blir europeiska måste också tillsyn och regelverk bli det.

Det är ett antal saker som man har kompromissat om som för svensk del är bra. Dels landar man i slutsatsen att det blir ECB-chefen som med automatik utses, men att detta gäller för de kommande fem åren och att det därefter ska ske en översyn av utnämningsprocessen. Det är ur vårt perspektiv en fördel att man då får till stånd en sådan utvärdering.

Nu ska man i och för sig vara väldigt rak med att det aldrig har varit någon som helst tvekan om att det ska bli ECB-chefen. Frågan är om det

ska vara automatik i det eller inte. Nu är det bra att man får en utvärdering av det.

Det är rimliga avvägningar när det gäller befogenheterna för mikromyndigheterna. I samband med finansiell kris och i samband med överträdelser och i ytterligare något fall blir det nu större möjligheter för direkt reglering från myndigheternas sida.

De diskussioner som har förts i Coreper antyder att britterna alltså är skeptiska till det, och vi får nu se vilka slutsatser som dras från britternas sida i samband med Ekofinmötet.

Nästa steg i processen är att vi skriver någon typ av utlåtande, kanske i form av en ordförandeslutsats eller en rådsslutsats till parlamentet där vi säger att vi nu välkomnar den här uppgörelsen och att det finns en bred uppbackning för den. Därefter kommer frågan att tas till beslut i Europaparlamentet, och sedan kommer frågan tillbaka till rådet för en ny politisk överenskommelse.

Jag kan inte spekulera om var britterna kommer att landa i detta, för det är naturligtvis ett politiskt övervägande från deras sida. Jag tycker att det här är ett bra steg framåt, och det vore en fördel om vi nu kunde få ett beslut både i det europeiska parlamentet och i rådet.

Anf. 40 MONICA GREEN (s):

Just med tanke på detta med ordföranden och ECB-chefen har vi i finansutskottet tidigare diskuterat frågan och varit tveksamma. Jag uppfattade inte riktigt: Den utvärdering som ska ske, hur går den till? Kommer vi tillbaka till detta i EU-nämnden eller på annat sätt? Vilka är det som utvärderar?

Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (m):

Nu är detta ett beslut som togs i en dialog med parlamentet under kvällen, så vår information är väl inte fullständig. Men jag föreställer mig att det måste bli en utvärdering som görs, förmodligen med underlag från kommissionen, sedan med behandling i rådet och därefter i parlamentet i sedvanlig ordning; jag vet inte om någon av mina medarbetare vill komplettera vad gäller de exakta formerna.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Margareta Hjorth säger att det här var en förstaläsningsöverenskommelse, så vi får säkert anledning att återkomma.

Finns det fler frågor om detta? Nej. Är det något annat någon vill ta upp med finansministern innan vi skils åt denna gång? Jag finner inte så.

Därmed tackar vi finansministern och hans medarbetare för i dag.

2009/10:49

3 september

---

2 § Utrikes frågor (handel)
Statssekreterare Gunnar Wieslander
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor (handel) den 10 september 2010

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Statssekreterare Wieslander är på plats och vi hälsar honom välkommen.

Det är dags att gå vidare på dagordningen med handelsfrågorna. Det står inte återrapport på den gula föredragningslistan, men det finns en återrapport från det senaste handelsministermötet i november 2009 om WTO och Doha. Man kan ställa frågor om man vill eftersom statssekreteraren är här. Det har också varit en informell ministermiddag det senaste året.

Vi går till information och samråd inför mötet i rådet den 10 september. På den agenda som är utsänd står det ett antal frågor, och det finns två ändringar. Punkt 5, Frihandelsavtal mellan EU och Malaysia, har enligt mina noteringar blivit en övrig fråga. Till den övriga listan har också tillkommit Pakistan, som nämndens ledamöter har fått en notering om.

Vi tar agendan uppifrån och ned och börjar med punkt 2, Frihandelsavtal med Sydkorea. Det är en beslutspunkt om undertecknande och provisorisk tillämpning.

Anf. 44 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER:

Fru ordförande! EU inledde i maj 2007 förhandlingar om det viktiga frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea. Efter att förhandlingarna avslutades och avtalet paraferades i oktober 2009 har innehållet diskuterats i rådet på olika nivåer, främst i handelspolitiska kommittén. Nu har vi förhoppningsvis kommit fram till tidpunkten för beslut om att underteckna samt att provisoriskt tillämpa avtalet. Detta är skälet till att frågan är uppe i FAC den 10 september.

Ambitionen är att den provisoriska tillämpningen, som omfattar de delar av avtalet där EU ensam är part i förhållande till Sydkorea, ska kunna starta i slutet av detta år efter att Europaparlamentet har godkänt avtalet. Tillämpningen av hela avtalet kommer att ske först då samtliga medlemsstater slutfört sina interna beredningsprocesser.

Regeringen gör en positiv bedömning av avtalsinnehållet i dess helhet. När avtalet träder i kraft kommer det att vara ett av de mest ambitiösa frihandelsavtal som EU någonsin slutit, och dessutom är Sydkorea en viktig och växande ekonomi. Avtalet bedöms vara av stort ekonomiskt intresse för EU och gynnsamt för svenska konsumenter och producenter. Regeringen avser därför att underteckna avtalet med Sydkorea.

Anf. 45 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag fäste mig vid det som står här, att det är ”gynnsamt för svenska konsumenter och producenter”. Jag kan förstå att vi kan få en del billigare varor och så, men då undrar jag: Hur är det med sådant som att det är tillverkat av fria och självständiga arbetare, alltså fairtrade, rättvis handel? Jag har inte sett själva avtalet. Har man med den typen av reglering också i det här avtalet, att man kräver sådana saker, så att vi inte får

Anf. 46 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER:

Avtalet har hållbar utveckling, både ekonomiskt, socialt och miljömässigt, som en övergripande målsättning. Därtill har avtalet ett särskilt kapitel om handelsaspekter av hållbar utveckling. Det inbegriper en förstärkt dialog och samarbete i en rad frågor som rör miljö och arbetsvillkor.

Det har också genomförts hållbarhetsanalyser, så kallade sustainability impact assessments, av det här avtalet.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 3, Investeringspaket, med inledande diskussion, det vill säga diskussion även för oss. Frågan är i övrigt ny.

Anf. 48 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER:

Fru ordförande! Under denna dagordningspunkt kommer en inledande diskussion kring kommissionens förslag om utveckling av EU:s investeringspolitik att hållas. Förslaget omfattar dels ett meddelande om EU-policy för investeringar, där till skillnad från vad som gällde före Lissabonfördraget nu även investeringsskyddet innefattas, dels ett förslag till förordning om övergångsregler för medlemsstaternas investerings-skyddsavtal med tredjeländer.

Dokumentet antogs av kommissionskollegiet den 7 juli detta år, och inga rådsslutsatser kommer att antas vid detta FAC.

Regeringen stöder framtagandet av en gemensam investeringspolitik i EU som omfattar också investeringsskyddet. Den kommer att bidra till ökad konkurrenskraft genom mer transparens och mindre skillnader mellan skyddsnivå i olika medlemsstater. Den kommer också att kunna göra EU attraktivare som destination för utländska direktinvesteringar, ge ökad förhandlingsstyrka och effektivitetsvinster. Meddelandet anger de utgångspunkter kommissionen menar ska gälla i de framtida avtalen om investeringar när även investeringsskyddet förhandlas.

Sverige önskar således, i likhet med många andra medlemsstater, se ett nästa, mer konkret steg som tydliggör de element som bör finnas med i ett sådant avtal. Helst vill vi ha ett modellavtal för EU:s framtida investeringsavtal, eller åtminstone en checklista.

Beträffande förordningen om övergångslösning anser en majoritet av medlemsstaterna, liksom Sverige, att den inte ger den garanti för högsta möjliga investeringsskydd och legala säkerhet för investerarna som krävs och som kommissionen har utlovat. Nuvarande bilaterala investerings-skyddsavtal måste gälla tills de har ersatts av ett EU-avtal med minst samma nivå och omfång på investeringsskyddet som de nuvarande avtalen.

Sverige har tillsammans med ett större antal medlemsstater varit aktivt för att påverka kommissionen så att särskilt målet om största legala säkerhet och förutsägbarhet för investerarna uppnås. Regeringen kommer att fortsätta att verka för att dessa mål uppnås.

Anf. 49 BÖRJE VESTLUND (s):

Jag vill vara lite tråkigt formell i sammanhanget. Varför har inte näringsutskottet informerats om frågan? Det har varit besvärligt för näringsutskottet generellt sett att få information när det gäller handelsfrågorna. Vid flera tillfällen har det skjutits upp och blivit förändringar. Varför har man inte informerat om detta? Det här lär väl knappast ha varit någonting som har hanterats just nu.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Vet kansliet om näringsutskottet har begärt information under juli eller augusti? Nej, det vet vi inte. Är det någon ledamot som vet? Det får vi ta reda på innan vi lägger skulden på någon.

Anf. 51 BÖRJE VESTLUND (s):

Vi har begärt och fått information om handelsfrågorna generellt sett. Det var inte möjligt att få information innan riksdagen tog ledigt.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi från riksdagens horisont konstatera att man ska väl kunna få information. Man kan inte alltid få den minister man önskar på det datum man önskar. Det kan vara praktiskt svårt. Men självklart ska näringsutskottet kunna följa sina frågor. Vill statssekreteraren kommentera detta?

Anf. 53 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER:

Det gör jag gärna.

Den 4 augusti skickade vi ett fakta-pm med ett underlag som informerar om detta. Vi kommer hemskt gärna och informerar.

Anf. 54 BÖRJE VESTLUND (s):

Det har vi naturligtvis tagit del av. Men det ska också vara en diskussion med utskotten. Det är den ordning som riksdagen har när det gäller det som vi antog under förra mandatperioden. Det är viktigt att följa den ordningen. Naturligtvis har vi läst pm:et.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag finner i sak att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga, även om de är i sin linda.

Punkt 4 är en informationspunkt i dag. Det är en lägesrapport om avtal om ekonomiskt partnerskap. För er som tycker att de frågorna känns bekanta har de varit uppe i nämnden förut, även om det var ganska länge sedan. Sist vi hade dem på ett handelsministersamråd var så tidigt tillbaka som den 15 februari 2008, men frågan var också uppe den 15 maj 2009 med biståndsministern. Nu förväntas en lägesrapport.

Anf. 56 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER:

Fru ordförande! Frågan är en diskussionspunkt. Det kommer inte att antas några rådsslutsatser. Vi utgår från att kommissionen kommer att ge oss en bild av förhandlingsläget om partnerskapsavtalen med AVS-länderna.

Från ett svenskt perspektiv är det viktigt att handelskommissionären De Gucht och kommissionen ökar ansträngningarna för att förbättra den löpande dialogen och förtroendet mellan parterna för att finna lösningar på de utestående frågorna och föra förhandlingarna framåt.

Kommissionen har aviserat att ett dokument om EPA ska sändas ut inför mötet. Detta har dock ännu inte nått oss. Det är därför inte helt klart vilka frågor kommissionen önskar diskutera i FAC.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi kan inte göra så mycket annat än att tacka för informationen, som det formellt heter. Jag ska ge tillfälle till frågor från ledamöterna men förutsätter så klart att om det händer något skarpare än det här får regeringen återkomma för till exempel skriftligt samråd.

Anf. 58 ULF HOLM (mp):

Har vi inte något underlag är det svårt att anmäla avvikande mening. Om det kommer till departementet kanske vi kan få det utskickat.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Det begär vi i så fall, särskilt om det kommer i fastare form inför rådet. Då föreligger en samrådsskyldighet, och sedan får man lösa det praktiska så här års rimligen i skrift. Ju skarpare det är, desto större möjlighet finns att anmäla avvikande mening om Ulf Holm inte håller med just då.

Anf. 60 BÖRJE VESTLUND (s):

Det var bland annat med anledning av EPA-förhandlingarna som vi önskade få information till utskottet före sommaren. Det var en av de stora frågorna. Naturligtvis gäller det också – men det är inte med på dagens dagordning – läget i WTO-förhandlingarna. Det var huvuddelarna i detta. Det var tråkigt att vi inte kunde få det före sommaren.

Anf. 61 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER:

Vi beklagar att vi inte har fått något underlag. Vi tror att det rör sig om en lägesrapport med fakta om läget. Vi spekulerar också just nu.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Då kommer vi inte längre i det här rummet i dag. Jag gör ändå bedömningen rent politiskt att om det blir skarpt läge inför rådet föreligger vanlig samrådsskyldighet. Även om det här skulle stanna vid bara en lägesrapport känns det ändå tydligt i rummet att EPA-frågan ligger många ledamöter och partier varmt om hjärtat och följs noga. Då vill jag ändå be regeringen skicka över lägesrapporten, även om det bara är i informationsform, så fort den kommer.

Anf. 63 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER:

Det ligger även i regeringens intresse att informera.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Det var det jag ville höra.

Då är vi klara med den punkten. Vi tackar för informationen.

Vi går till punkt 5, som har blivit ”övrig”. Det handlar fortfarande om ett frihandelsavtal mellan EU och Malaysia. Punkten är inte skarp, men vi kan prata om den ändå. Sedan ska vi hinna med Pakistan.

Anf. 65 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER:

Fru ordförande! Frågan är en informationspunkt. Inget utkast på rådsbeslut har cirkulerats. Kommissionen har under våren och sommaren fört diskussioner med Malaysia och önskar nu informera om sin rekommendation att inleda frihandelsförhandlingar med landet. Frågan diskuteras också i dag i den handelspolitiska kommittén på titulärnivå. Kommissionen hoppas på att medlemsstaterna ska ge sitt stöd för att snarast lansera bilaterala förhandlingar med Malaysia. Vi förväntar oss att så kommer att ske och att frågan främst kommer att bli en informationspunkt den 10 september. Kommissionen kommer därför att behöva återkomma med förslag till rådsbeslut. Förhandlingarna kommer eventuellt att kunna lanseras formellt i samband med ASEM-toppmötet, Asia-Europe Meeting, i oktober.

Sverige välkomnar att frihandelsförhandlingar inleds med Malaysia så snart som möjligt. Därtill välkomnas utvecklingen mot att fler bilaterala förhandlingar inleds med länder inom Asean med sikte på ett regionalt handelsavtal mellan EU och Asean. Sverige välkomnar också Malaysias höga ambitionsnivå och önskar betona vikten av att denna utnyttjas för att uppnå ett ambitiöst och omfattande avtal. Malaysia är en viktig handelspartner för EU, nämligen den näst största i Aseanområdet.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till frågan om Pakistan. Den är ny. Jag tror att vi kan räkna ut varför frågan har kommit upp. Det finns en särskild anmärkning om den frågan, som är utsänd till nämndens ledamöter.

Anf. 67 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER:

Fru ordförande! Under 2010 har olika möjligheter till stöd för Pakistan också på handelsområdet diskuterats i EU. Regeringen har varit mycket aktiv i denna diskussion. Vi har konstaterat att en förändring i systemet för GSP+ skulle vara den mest realistiska möjligheten att stödja Pakistan, och vi skulle gärna se att man fann en lösning på området – naturligtvis utan att göra avkall på kravet på att Pakistan ska ratificera och effektivt implementera de FN-konventioner som behövs för att kunna få GSP+. Varken detta eller andra förslag har dock stötts av kommissionen och andra medlemsstater.

Vid mötet förväntar vi oss att kommissionen redovisar sin samlade syn på möjligheten att särskilt stödja Pakistan med hjälp av handelspolitiska instrument. Vår förhoppning är att kommissionen kommer att presentera möjliga alternativ för att ge handelslättnader till Pakistan. Det är också viktigt att EU är koherent i sitt handelspolitiska agerande och inte med andra handen inför handelsbegränsande åtgärder, till exempel antidumpingstullar.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Det här var dagordningen för utrikesfrågor i handelsfrågorna, om statssekreteraren inte vill ta upp något annat. Nej.

Vi tackar statssekreterare Wieslander och medarbetarna så mycket för i dag och önskar lycka till på rådet.

2009/10:49

3 september

Innehållsförteckning

1 § Ekonomiska och finansiella frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (m)	1
Anf. 3 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 5 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	2
Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (m)	3
Anf. 7 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	3
Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (m)	3
Anf. 9 CHRISTINA AXELSSON (s)	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (m)	4
Anf. 12 CHRISTINA AXELSSON (s)	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 14 Finansminister ANDERS BORG (m)	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 16 Finansminister ANDERS BORG (m)	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (m)	5
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 20 ULF HOLM (mp).....	6
Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (m)	7
Anf. 22 MONICA GREEN (s).....	8
Anf. 23 Finansminister ANDERS BORG (m)	8
Anf. 24 CHRISTINA AXELSSON (s)	8
Anf. 25 Finansminister ANDERS BORG (m)	8
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 27 Finansminister ANDERS BORG (m)	9
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 29 Finansminister ANDERS BORG (m)	11
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 31 Finansminister ANDERS BORG (m)	12
Anf. 32 HOLGER GUSTAFSSON (kd).....	12
Anf. 33 Finansminister ANDERS BORG (m)	12
Anf. 34 ULF HOLM (mp).....	12
Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (m)	13
Anf. 36 MONICA GREEN (s).....	14
Anf. 37 Finansminister ANDERS BORG (m)	14
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 39 Finansminister ANDERS BORG (m)	14
Anf. 40 MONICA GREEN (s).....	15
Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (m)	15
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	15
2 § Utrikes frågor (handel)	16
Anf. 43 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 44 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER.....	16
Anf. 45 CHRISTINA AXELSSON (s)	16
Anf. 46 Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER.....	17
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	17

Anf. 48	Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER.....	17	2009/10:49
Anf. 49	BÖRJE VESTLUND (s)	18	3 september
Anf. 50	ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 51	BÖRJE VESTLUND (s)	18	
Anf. 52	ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 53	Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER.....	18	
Anf. 54	BÖRJE VESTLUND (s)	18	
Anf. 55	ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 56	Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER.....	19	
Anf. 57	ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 58	ULF HOLM (mp).....	19	
Anf. 59	ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 60	BÖRJE VESTLUND (s)	19	
Anf. 61	Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER.....	19	
Anf. 62	ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 63	Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER.....	20	
Anf. 64	ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 65	Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER.....	20	
Anf. 66	ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 67	Statssekreterare GUNNAR WIESLANDER.....	20	
Anf. 68	ORDFÖRANDEN.....	21	